

admittant. Et monent illos qui recepti hinc missime. q. demerpe
 unde omne desistant. Prepositos aut decanos 2 capla nichilo amone
 Et tales p. canones ut prebendarios no admittant. **¶ De munitate**
2 clausura emunitate ecclesiarum. Item q. omne ecclesie collegiata emu-
 nitates suas muro circumdatis 2 clausura portarum bn munitas habe-
 ant firmissime papam firmissime 2 mandam. **¶ De observancia**
statutorum presbiterorum. Hec itaq. m. v. visitationis precepta canonica 2 statuta
 ita a nobis edicta papam iniolabiliter observari omnique collegiata ea
 in scripto ad sue exemplar 2 regimen vite recipiat 2 recepta penes se in
 p. p. comendatione memorie teneat diligenter. Hec itaq. ad p. statum
 saluo nobis q. alia si qua adhuc occurrerint opus hinc reformationis aut
 correctionis remedio sine de canone aut monachis aut etiam plebanis ex-
 istant ea statim 2 inde p. expedirent sine laico 2 compe. ordm. Pro
 munitate 2 clausura q. d. Idus martij Anno d. n. millimo et. m. sexagesimo.

¶ Incipit Statuta cum titulo ecclesie Solomen a bone memorie
dn. Engelberto archiep. Solomen. dice. **¶** Cont. eos qui manus in
 clericos 2 ecclesiasticas personas mittunt tunc violentas. **¶** Cont. incendiaris
 eos 2 effectores honorum ecclesiarum. **¶** Cont. violatores emunitatis 2 dotu-
¶ Cont. raptos 2 inlupos honores ecclesiarum. **¶** Cont. detentores
 seu subtrahentes decimas. **¶** Cont. nobiles in expeditibus dampna p.
 donec ecclesiasticis infantes. **¶** Cont. illos qui se de bonis clericorum sine in bona
 sine in morte inmittunt. **¶** De bonis clericorum transant sine theol. libe-
 2 ab. **¶** De cl. ut religiose t. hant ad iudicium seculari. **¶** Cont.
 eos qui personas ecclesiasticas r. h. bonas suorum docent ad for. seculari.
¶ De similibus cont. occupantes bona ecclesiarum pcedat. **¶** De iudicibus et
 ecclesiasticis lucet cont. clericos cum hinc faciant iusticia expediam. **¶**
 Cont. impedientes 2 turbatores celebrationes synodorum. **¶** De pluri iusticia
 sua libe. deant in emme iusticia corp. subiect. **¶** De iudicibus ecclesiasticis
 fraudem in iudicio sine no. q. mittant. **¶** Ne iudices ecclesiastici se de causis
 ad for. seculari p. p. n. mittant. **¶** Cont. impedientes ecclesiasticos
 iud. iusticia 2 executionem sententiarum. **¶** Cont. eos qui clericos no. sine
 violenta manu in iusticia capunt 2 decernunt. **¶** Processus cause cor-
 eosdon. **¶** Ne filij ul filie clericos captivum 2 p. am. evatores ad
 ordines 2 ad officia admittant. **¶** Ut iudices pro fratribus 2 sororibus ac
 aliis personis facta si se valuerint infra annum canonice expungat. **¶**
 Si cl. in alia dioec. capi ul in ista capid. ad aliam dioec. deducit
 conentat. **¶** Cont. occasores 2 mutatores clericorum. **¶** Cont. eos q.
 minus m. h. p. p. ecclesiasticis de corp. ul rebz.

¶ In nomine d. n. amen Engelbertus dei gra. 2. **¶** Quibus ad manuce
 nondam ac defendendam ecclesiarum ipsarum ac ecclesiasticarum personarum 2 corp. qui
 sortem d. n. sunt vocata plima tam canonica q. legalia edicta sunt statu-
 ta. Et d. n. ead. a diversis m. p. p. antecessoribus ac maioribus sup. hoc p. p. sio-
 nes emanarunt. Tamen q. exstente malicia quorundam zelum d. n. no.

q̄ nichilomin⁹ ad demeracōm eorūdem p̄ ipō fore fco obicūq̄ cōm̄pō
 2 infra civitatem 2 ext̄ ulē p̄cedat p̄ loca ordinariū p̄ut hoc b̄p̄
 fuit expedire Si bō ad factōḡ h̄mōi demeracōm sustinerit mie fa
 tiffacōn Ex tunc singulis diebz d̄mas 2 festiuis campanis pulsatis
 2 candelis extinctis p̄ eccl̄as conventuales p̄ochal 2 capellas ut p̄ore
 d̄m̄ ē demeracōn̄ excaū 2 ab om̄bz artius emicandi donec lesō nobis
 2 eccl̄e satisfecerit competēd̄ 2 evidēd̄. donec autē ap̄lica ab solu
 cōis beneficiū consequant̄ Q̄ si p̄ d̄m̄d̄m̄ ann̄ in excaōe p̄stiterit
 h̄mōi demeracōibz dilectōn̄ Si laici nobiles f̄m̄t h̄mōi factōḡ cō
 mittentes tra 2 corp̄ districtus si eos h̄uerit ipō fco sup̄pōta eccl̄as
 tico f̄m̄t m̄d̄d̄o quod nullatenus relaxetur nisi de cōm̄pō fuit legit̄
 satisfecit Si aut̄ f̄m̄t alij q̄ nobiles d̄m̄ t̄re in quoz districtibz ma
 nerit ext̄t̄ moneant̄ p̄ loca ordinariū ut d̄os factōḡ compellat̄
 p̄ bonoz q̄ in h̄m̄t districtibz subitōnem ul̄ quācuq̄ aliu modum
 ut ipi factōḡ satisfaccant 2 absolōis beneficiū requirāt Et si ipi
 d̄m̄ negligentes f̄m̄t ext̄t̄ p̄ loca ordinariū excaū q̄ si susti
 merit̄ aīo m̄durato usq̄ ad annū ext̄t̄ tra corp̄ eccl̄asico sit i
 terd̄o sup̄pōta Saluis penis cont̄ delinquentes h̄mōi ac p̄cipales
 consuecas ad quas p̄cedat̄ nichilomin⁹ p̄ut hoc usum fuit expedire.

¶ Cont̄ incendiarios et effructores eccl̄az 2 monastiorum
 Item cont̄ incendiarios 2 effructores bonoz eccl̄az 2 mōstiorū cum
 ipō fco f̄m̄t excaū eod̄m̄ modo p̄cedi statum̄ 2 mandam̄ Adiac̄
 tes ut si h̄uerit t̄ram ul̄ districtum illa post tres menses a t̄mpe
 p̄p̄t̄a t̄m̄is eccl̄asico sup̄pōta m̄terd̄o constant̄ Ann̄ aut̄ incen
 diary aliaz 2 bonoz eccl̄az 2 mōstiorū f̄m̄t tamq̄ factōḡ excaū
 Statum̄ ut tales moneant̄ notat̄m̄ si corp̄ notā f̄m̄t pot̄nt̄ Alio
 quū in ḡie p̄ ordinariū loca in quo q̄m̄ta cont̄ḡit h̄mōi factōḡ
 ut infra septem dies a die m̄ort̄is satisfaccant Alioq̄ id̄m̄ ordina
 ext̄t̄ sine dilacione ipōs excaū 2 excaōis demeracō 2 faciat̄ m̄cia
 vi in locis ubi hoc usum fuit expedire Ita q̄ infra quēdam a t̄
 pore excaōis 2 demeracōis satisfaccit̄ ext̄t̄ singulis diebz d̄m̄p
 2 festiuis campanis pulsatis 2 candelis ext̄m̄tis p̄ om̄s eccl̄as cō
 uentuales p̄ochales 2 capellas Civitat̄ 2 si i Civitate cont̄ḡit̄
 ul̄ decanatus ul̄ archidiaconus illius loci excaū p̄m̄t̄ m̄t̄e sic
 de incendiaris eccl̄az ut p̄missū est Et si p̄ sex menses n̄ ex
 caōe cont̄m̄t̄ p̄stiterit si h̄m̄t districtus illi f̄m̄t ext̄t̄ m̄co
 ad Alioz aut̄ districtus nō h̄nt̄ tam̄ d̄m̄ moneant̄ 2 p̄cedant̄
 sicut sup̄ius de m̄ct̄oibz manū cont̄m̄t̄. **¶ Cont̄ violatores**
enimicitatū 2 dotum eccl̄az Item statum̄ de h̄is qui violant
 eccl̄az enimicitates seu dot̄es ut violatores h̄mōi videlz qui h̄m̄m̄ de
 enimicitate seu dot̄e extrahit̄ ul̄ aliam rem abstulit̄ ul̄ alio mō
 cam p̄sump̄t̄ violare quos nos tamq̄ factōḡ in h̄is sep̄is ex

canus Simili modo quo dicitur de incendiariis bonorum ecclesiarum p[ro]ce
exata imacine Et si plures fuerint ut iudex secularis qui h[uius]modi violen
tia fecerit locus in quo talis d[omi]nialium fuerint sit ip[s]o facto medius et
in loco ubi emittas lesa est cesset a d[omi]no **¶** **Conc[ilium] raptorum et m[er]i
daptorum bonorum ecclesiarum et ecclesiasticorum personarum.** Item ad reprehenda
importuna p[ro]sumptionem p[ro]p[ri]am raptorum et m[er]idaptorum ecclesiarum et r[ati]o m[er]i
daptorum et ecclesiasticorum personarum statuim[us] ut quilibet locus seu p[ro]curia me
diatus al[iter] d[omi]ni ad quem ut ad quod ip[s]i raptores p[ro]p[ri]os et m[er]idaptores pe
uenire seu p[ro]p[ri]am spoliu[m] ut rapturam deducta fuerint ut ubi p[ro]p[ri]a ip[s]orum extor
sunt ip[s]o facto sit ecclesiasticus suppositus medius et q[ui] d[omi]ni ibi fuerit cesset p[ro]p[ri]a
a d[omi]no et si p[ro]p[ri]a ibi fuerit licet extor[er] recesserit ut ad alia loca se
tr[an]sulerit ut p[ro]p[ri]a seu spoliu[m] al[iter] deductu[m] fuerit nihilomin[us] p[ro]curia
seu locus in quo t[er]tio manserint et ubi p[ro]p[ri]a consumpta fuit maneat
p[ro]p[ri]a duos menses medius nisi medio tempore fuit satisfactum. **¶** Item p[ro]p[ri]os
nec raptores et m[er]idaptores h[uius]modi et receptores ac adiutores necno[n] et p[ro]p[ri]os
empedores p[ro] ordinarios moneant[ur] notari si eorum no[m]ina semel p[ro]p[ri]e.
Alioquin in q[ui]e ut infra t[er]m[in]o post mortem ip[s]orum p[ro]p[ri]am spoliu[m] ut ra
p[ro]p[ri]am restituant et adigne satisfaciant Alioquin tamq[ua]m p[ro]p[ri]os seu
tenent[ur] exactione qua[m] n[on] fecerint in h[uius] sp[eci]e extor[er] incurrant
ip[s]o facto exata p[ro] locis ordinarios et eorum plebanos m[er]idant In qua ex
actione si satisfactio neglecta duravit p[ro] quendam extor[er] p[ro] om[n]i ecclesia d[omi]n
nientiales et p[ro]curiales decanatus illius in quo rapina committit[ur] et ubi
ip[s]i p[ro]p[ri]os d[omi]nialium h[ab]ent ut etiam si apud fuit civitate[m] et alios locos
campanis pulcris et candelis accens[is] usq[ue] ad satisfactione[m] condigna[m] nu
cient[ur] exata singulis diebus d[omi]ni et festis q[ui] si p[ro] d[omi]nialium annu[m] in exata
coe[na] continuat[ur] p[ro]p[ri]os extor[er] subiacent p[ro]p[ri]os ex[er]p[ro]p[ri]os sup[er]ius con
eos qui manus in t[er]ra[m] m[er]idant violentas et sup[er] hoc ut ibi d[omi]ni p[ro]p[ri]os
dat. **¶** **Conc[ilium] detentores seu subtrahentes decimarum.** Item p[ro]p[ri]os
censant[ur] qui nimiose subtrahunt ut auferunt t[er]tium exactione[m] annua[m]
et decimas ad hoc a d[omi]no iustitias ut sint abus in d[omi]no dei et eas et
ceteris quib[us] debent[ur] no[n] p[ro]p[ri]os. raptores multos bonos que ex
ta solutio decimarum solent d[omi]no largiente om[n]ib[us] euenire et m[er]idantes
sterilitate[m] tempestates et alios male[m] que frequenter eueniunt ex sub
trahente eorum. **¶** Statuim[us] h[uius]modi p[ro]p[ri]os at detentores et
raptores decimarum tam nonalium q[uam] alios quos nos in h[uius] sp[eci]e ex
canus p[ro] om[n]i ecclesia p[ro]curiales me[di]os et d[omi]ni p[ro] tota[m] t[er]ra
ad cui[us] annu[m] q[ui] mense uno de d[omi]no ut festis candelis accens[is]
extor[er] exata pulcris et distincte p[ro] r[ati]os ecclesiarum m[er]idant Et m[er]i
tam[en] ad ultioza p[ro]p[ri]os p[ro] loca ordinaria si d[omi]ni fuit expedire **¶**
¶ **Conc[ilium] nobiles in expeditio[n]ib[us] dampna p[ro]p[ri]os ecclesiasticis m[er]i
fentes.** Item statuim[us] q[uod] quicunq[ue] nobiles ut alii ad p[ro]p[ri]a ut ad alia
expeditio[n]es p[ro]cessur[um] iacuerint in granariis curtib[us] seu possessionib[us]
ut bonis ecclesiarum ut ecclesiasticorum personarum ut m[er]idant cui[us]q[ue] ordinis

aut fecit ibidem dampna ul rapinas nisi infra mensem post mortem
a poubz Colomen qui pntes sunt faciendi. de dampnis rapina 2 inu
rno nrogat satisfaciunt lesio 2 dampno passio ipso facte sunt exca pte
excaute quam in ipso formi in hinc septis 2 exca pube usq ad satisf
factoem condignam sibi 2 qn expedire videlicet muerit. 2 ubiq estence
contuacia cont eos pcedit sicut cont honoz etiaz indapros ut frq
est expssim.

¶ Cont illos qui se de bonis ecclesie sine in bica sine
in morte memittit. Item statui ut nullus cuiuscunq laicus. Agat
al condicio existat de bonis ecclesie sine in bica sine in morte se mas
mittat. Et quilibz etia de bonis sine sicut in bica ita 2 in morte testa
mentu faciendi. 2 de rebz sine disponendi p se ul p alios quibz hoc con
missio libam heat facultatem. Et illos qui cont hoc statutu de bon
2 rebz ecclesie decedendi ausu factore se ingessint nisi sint ipso ecclesie
manifesteles seu blemiaz excautees uoluntati ex mit sua excautoe
inmodum. Et p locoz ordinarios papim excautees pube muerit dnt
ablata restituant 2 al satisfecint competent. In qua excaute si per
mensum existant extint cont eos tamq cont mbasores honoz etia
az pcedit.

¶ Et bona ecclesie trasant sine theol liba 2 absoluta
Item statui ut bona etiaz 2 ecclasticaz psonaz cuius 2 dioc sol
sint 2 maneant in omni loco tam in ciuitate q ex 2 trasant tam in
trasp in aquo absq theolomo 2 qualz excaute 2 sine omni impedimto
liba 2 penitus absoluta. Si qui b cont hoc uenire psumpsint cont
ipso tamq mbasores 2 ruptores honoz etiaz de quibz p dicit pcedit.

¶ De etia ul religiosi trahant ad iudicium seculari. Item ac
etia 2 religiosi cora iudice seculari no debeant in cam etn sui ul etie
ul aliquibz alius noie nec a laico cont eos sma dictu hoc fact sub
munitate excautoe qua ferunt in hinc septis firme phibemur. Sta
tuentes ut si laicus etia ul religiosu ad foro traxit seculari. Ita laic
omino cadit a causa 2 missio p ipso ordinario excaute demerit
pube usq ad satisfactom condignam. Preca iudex seculari 2 stabim
loca in quo contingit hoc p ordinariu illius loci maneant ut de tali
nullatenq se munitate penitus desistendo 2 reuocando infra tdm sine
aliqua otione hmoi in pndiau ipius etia ul religiosi excessu. Alioq
ipso iudex 2 stabim p eudem ordinariu sine dilacione qualz excent
2 excaute pube usq ad satisfactom condignam muerit. In qua excaute si
p quendam duramur locus ille extint sit ecclastico supportu medeo
quod no relivet nisi pte sufficiet sit satisfactom iniuriam passio. at
nobis 2 etie 2 iudice si quod cont ipm etia ul religiosu e factu. Et si q
aliud e subsecut sit penitus reuocand. Si b etia etia in foro seculari
suo ul etie ul alius alius noie in cam traxit. cam amittat. Et si moie
ab ordinario inuenerit no desinat ac infra septem dies no satisfactom
cam truito nob 2 etie competens ab officio a bnficio sit suspensus ipso
facto. Et si suspensione hmoi durante ingessit se officio ul bnficio ab eo
dem ordinario excaute 2 excaute pube muerit. 2 si in hmoi cotinuat

et exactione per tres septimas permanere extunc beneficio si quod habet cum cura
vel sine cura ipso facto sit primarius Et idem beneficium inhabilis ad reha-
bendam existat. **Cont'** iudicem vero et scabmos qui se de honoris iudicio vel
causa intermissim procedat sicut superius in primo capitulo est expressim
Cont' eos qui ecclesiasticas personas racione honoris suorum vocat
ad iudicium seculari. Item dampnantes et submemoratos anathematis
prohibentes detestabile statuta omnino errorem a quibusdam contra lib-
ertatem ecclesiasticam iudicantem et ut si laicus cum hiis contra ecclesiam vel ecclesiam
conventualem seu monasterium vel quancumque aliam domum religiosam Idem
et ecclesie possessiones vel alia bona que in districtu iudicis seculari laicus
ipse vel iudex secularis compellit ecclesiam aut ecclesiam coram seculari iudice
litigare racione possessionum vel honoris eorum et ipse iudex secularis eam assuet
ecclesiam vel ecclesiam ad litigandum coram eo ad que si non bene sicut nec tenet
vel veniens coram eo noluit litigare homo sine potestatem primas ab-
sensionis aliae in hunc et consimilibus committendo. **Statutum** in hoc casu
Id est est actorum quod iudicem et scabmos observat quod dicitur de laico
eo ecclesiam tenente ad iudicium seculari. Et iudicibus ipsis et scabmos honoris
fieri non revocantibus et alii non satisfaciuntibus competens infra terminum post
monitionem ab ordinario faciendam. Locis ubi contingit ecclesiastico sit
suppositus iudex Quo durante per quendam superior sine dno illius iudicis
et scabmos moneat per ordinarium ut tale forem pariter revocari Alioquin
contra ipsam superiorem sine dno procedat prout in statuto contra mercatores ma-
nui in ecclesie de nobilibus et dno est expressim. **Cont'** occupantes bo-
norum ecclesiarum procedant. Item eodem modo **Statutum** contra occupantes
seu seculari iudice bona ecclesiarum arrestantes vel ecclesiasticas personas
procedi et observari id idem. **Et ut iudices ecclesiastici laicos contra laicos
cum hiis faciunt iustitiam expediam.** Item ne laici actionem
habeant de defectu iusticie contra ecclesie quelandam **Statutum** sub pena
exactionis firmis percipientes ut placet seu ordinarij ecclesiarum et ecclesiarum laicis
contra ecclesie vel ipsas rectas cum hiis. faciunt omnia requisita sunt per
consuetudinem capitulorum si fuerit in ecclesia collegiata et alii de ecclesia non exnabz
de collegio secundum morem scriptum vel consuetudinem iustitiam expediam. **Cont'**
Cont' impedientes et turbantes celebrationes sanctarum synodorum
Item **Statutum** iuxta placet et ordinarij Iudices vero amovendi et dno in ecclesia
eorum Jurisdictoni subiectis synodum suam qui ad hoc tenent observent per se
vel per alios congruis temporibus ab ipsis placet prout expedire viderint per quos
die et que corrigenda vel reformanda occurrunt corrigant et reforment et
omne in provincia illa in qua synodus celebrata fuit quantum eis fuerit de-
nunciatum ad ecclesiam et synodum veniant obedientes. Intra synodalia ob-
servent reverentiam non obstantem aliqua actione vel consuetudine contraria qua
corruptelam reputant et penam replant. Solum tamen nobiles exa-
pianent qui ad matrem synodum noscunt specialiter pertinet. Si qui de laicorum
contra hoc venire presumpserit et in hoc mandato ipsius placet sine ordina-
rii non obedierint firmam exactionis qua in hunc scriptis firmam ipse

ipso fco ut oatione morant 2 evocati singulis dieb; dñis 2 festinus
 p plebanos eoz 2 alios pnt hoc ipi prelato expedire videbit usq;
 ad satisfcom condigna pube manent. Si uo multatid prochie fuit
 in causa seu in culpa. locus ille in quo synodus ul inra synodalia
 impediri contingit sit ipso fco ecclastico supportus mēdo quod no
 relayer nisi de hoc satisfcom fuit competent. Nobilib; ne hmoi
 synodes ul inra synodalia impediant sub pena evocatois late sine
 firmo inhibemus. **Et prelati iurisdice sua libe decantur
 in criminis eoz iurisdice subiectis.** Item ne comissa seu delicta
 subdicoz maneat impunita 2 ex hoc tbnat alio audacia delinq;
 Et Statum ut plati in criminis eoz iurisdice subiectis sua iurisdice
 libe utant tam in correctoe q; in iudico 2 audicione at alio que vide
 bunt ad hoc expedire ne in hno alt ab alio impediatur si inuēt. Et
 si alique sine a plato in sua subdico ppe ipius excessus plate fime
 ille sine ul hno plate inuolabli usq; ad satisfcom condigna ob s
 uenit 2 ead evocatois si opus fuit demandet. **Et iudices ecclasti
 ci fraudem in iudicio suo no committant.** Item statutum ut iudices
 ecclastici in iudicio suis 2 causis officiu suu solu deu iusticia p oclis
 hntes fidelid exequant. Et si faent p gram ul p forcez aliqua pau
 cont iusticia in causi lesent pter penas a iure statutas quib; sub
 iacent ipso fco incurrant finem evocatois a nob latam in hno septis
 Et nichilo p supioze cont eos si opus fuit ad quora pcedat. **Et de
 iudices ecclastici se de causis ad forz seculare spectantib; intromit
 tant.** Item Statum ut de causis ad forz seculare spectantib; iudices
 ecclastici se nullaten; intromittant. Et q; ato me hngentes de hoc excep
 tid fuit eozam ipio iudicib; ecclastic; 2 onsum sicut de iure fuit faciendu
 cam ad iudicem seculare remitte no postponant. **Item impe
 dientes ecclasticoz iudicium iurisdice sententiar;.** Item ne iurisdice
 iudic; ecclasticoz sine ordinari finit sine delegati a secularib; iudicib;
 ul psonis impediri. 2 ex hoc sicut a plib; attemptat; dissolu conagat
 neru ecclastic; discipline Statum ut null; seclariu sine nobilis fuit
 sine alt; qualiscunq; ecclasticoz iurisdice in actioib; moicoib; evocatoib;
 denuncatoib; at alio medio quib; iurisdice ecclastica evocatur p se ul per
 aliu impediatur aliquaten; ul retardat. Et qui cont hoc ausu temerario
 uenire psumpsit 2 moicus ab ordinario ul delegato infra septem dies
 a tempe moicois fce no desatit 2 dem no reuocauit. Si quid in pndi
 cid attemptauit finem evocatois qua in hno septis finit in hmoi pre
 supioze morit ipso fco qua evocatois si p vt. dies quatuor sustinet.
 ex tuc si nobilis aut dno est tra ipius 2 distans si que h; sit ipso facto
 ecclastico supportus mēdo. Et nichilo in loco ubi faciens impedi p dñm
 ul pcurans domalium huerit cesset a dno quousq; impedi sit re
 uocatu 2 al legitie satisfcom. **Et cont; eos qui ecclios non sine dio
 lonca iniectione capiunt 2 detinent.** Item qui in tantam besa

nam plerumque primum quorundam p[ro]prietatis p[ro]prietatis ut casu sac[er]dotis etiam
et ecclesiasticas p[ro]prietates non sine violenta manu inuicem dampnabili capere
et captiuos d[omi]ni exorabili non formidant. Statuim[us] ut dicitur cap[itu]l[um]
uacuos quatuor finit aut cuiusq[ue] dignitatis aut condicio ad omnes
auxilium consilium apem ut apam adhibentib[us] p[ro] omni etate conueniales
procuriales et capellas cuius et doct[or]i. Etiam ad ip[s]o f[er]o ex[er]c[er]e canonis sic
ligata ex[er]c[er]e notiam si eor[um] nota son[us] poterit illiq[ue] in g[ra]t[ia] publice
m[er]ent[ur]. donec captiuus sit liberatus et de f[er]o fuit les[us] nob[is] et etate fact[us]
factu[m]. Et si infra octo dies post h[uius]m[od]i denunciat[i]o[n]em captiuus no[n] fuit liberatus
Et tunc h[uius]m[od]i captiuos ad adhibentib[us] consilium auxilium apem ut apam
ut p[ro]p[ri]et[em] e[st]. notiam quor[um] nota son[us] poterit illiq[ue] in g[ra]t[ia] singulis diebus
d[omi]ni et festiuis camp[er]e pulsatis et candelis extensis p[er] easdem etate
et capellas ex[er]c[er]e sollempniter et publice m[er]ent[ur]. Idemq[ue] obseruet[ur] si cap[itu]l[um]
no[n] liberatus no[n] fuit les[us] et nob[is] et etate infra mensem satisf[er]at. Et nichiloq[ue]
euent[ur] donec p[er] auctoritatem ap[osto]licam absoluat[ur]. **Processus cause cor[por]alis**
etiam. Item Statuim[us] q[uo]d in omni loco ubi am[er]it. apud castro. seu muni-
cione ut villa ut alio quocunq[ue] no[n]e dicit[ur] ubi etiam captiuus fuit adduct[us]
receptus ut detentus. eodem ad ibi adductus receptus ut detentus fuit. et q[uo]d
ibi ibidem extitit. T[er]t[er]o p[er]m[iss]o a d[omi]no. et sit ip[s]e nichiloq[ue] ip[s]o f[er]o ecclesiasticis
suppositus m[er]ent[ur]. Et si p[er] eundem ibi mansit captiuus. nec fuit liberatus. loc[us]
ip[s]e q[ui]n[que] postmodum captiuus de eodem fuit adductus nichiloq[ue] maneat m[er]ent[ur]
etate donec captiuus liberatur et no[n] p[er]m[iss]o fuit satisf[er]at. Et sit tam nob[is]
q[uo]d magnates ac etia[m] populares ad plebe cont[ra] malef[er]os et sac[er]dotes
q[ui]m[od]o ex d[omi]ni carencia p[ro]uocet confingant ad liberat[i]o[n]em illius qui casu
sac[er]dotis detinet[ur] captiuus auxilium p[ro]fuerit. Item si ip[s]e captiuus uel
detent[i]o[n]em etia[m] captiuus n[on]m[od]o ubi detinet[ur] ut ubi captiuus h[uius]m[od]i d[omi]n[us]
p[er] mensem unum mansit m[er]ent[ur] Ita q[uo]d etiam liberatus non fuit nec alias
satisf[er]at extitit. m[er]ent[ur] eundem ip[s]m[od]o ad totu[m] decanatu[m] in quo ille n[on]m[od]o consistit
extendit[ur]. Et sit ip[s]e decanatus totus m[er]ent[ur] Item si h[uius]m[od]i m[er]ent[ur] d[omi]n[us]
p[er] quendam etiam captiuus no[n] fuit liberatus Et tunc si nobilis fuit ut potest
ut quatuor h[uius]m[od]i t[er]ram imp[er]at[i]o[n]em ut dist[ri]ctu[m] qui etiam captiuus ut detin[er]e
etia[m] dist[ri]ctus eius ubiq[ue] fuit ecclesiasticis subiacent m[er]ent[ur]. Et idem m[er]ent[ur]
etia[m] eademq[ue] pena obseruet[ur]. Si d[omi]n[us] aut nobilis ut alius quocunq[ue] in e[st]
dist[ri]ctu[m] ut imp[er]at[i]o[n]em captiuus ut detinens etia[m] q[ui]n[que] ab alio captiuus q[ui]
liber[us] d[omi]n[us] ut receptaculu[m] m[er]ent[ur] ab ordinaris loca infra quendam
a die m[er]ent[ur] f[er]o ip[s]m[od]o etia[m] non p[er]m[iss]o liberat[ur]. Item postq[uam] captiuus
etia[m] ut detinens captiuus p[er] duos menses in ex[er]c[er]e p[er]stet etia[m] no[n]
liberatus omni loco ad quem captiuus ut detinens puenit ut ubi m[er]ent[ur]
ibidem comedendo ut bibendo. sit p[er] cotinuu[m] sequens etia[m] m[er]ent[ur] et
p[er] septem sequentes dies sit m[er]ent[ur] ubi ip[s]m[od]o contingit p[ro]uocari. **De**
filii ut filie ecclesie captiuos et p[er] unum ex[er]c[er]e ad ordines uel
ad beneficia ecclesiastica non admittantur. Item si captiuus etia[m]
ut Pelagiosus aut sac[er]dotes h[uius]m[od]i p[er]m[iss]o sup[er]dictis dispensat[ur] contra fact[us]

opam seu consiliu ad hoc adhibentes singulis dieb; duos & festinus campu
me pulsatis & candelis utent; novitiam quoz noia sunt Alioqn in gre
denaent' exca & ab omib; artus evitandi donec sufficent' satisfecerit
& a sede aplica redierit' absolua p'erea locus omis ad que uenerint
sint medius quadiu ibi fuerint & p sequens ediu si ibi biberint ut
comedint & p septem sequentes dies si ibi p'ocurrunt Cetero si nobiles
sint ut alii tram ut iurisdic' ut districtu hucos & infra tres menses
a tempe p'ecua scelis ad arbitriu nrm aut capli aut p'oz Colomen
no satisfecerit' tra coz & districtus extime sit ipso fco eccasico supposita
iureto Et feoda seu officia ut possessiones si quas hnt ab ecclia & eccasice
p'prie amittat' & ad ecclias ex quib; ea huerint reuertant' Ita q' ipoz
saclegoz hedes ad feoda hmod' ut ad aliqua alia ab ecclia & eccasice p'
sona descendencia nup' impetuu admittant' de quib; si ult' se mges
serint cont' eos p'cedat' tamq' cont' bonoz eccasicoz m'asores p'ue
supus est exp'ssum Et hoc etia in aliis p'prie que no sint nobiles fe
oda hmod' hualib; uolunt' obserua' p'erea si d'ia t're in quoz districtus
manent' ut d'mialia hnt ut ubi tam enorme zelus commissu extitit
tam nepharios saclegos & nephandos in suis districtib; sustinuerit' & cor
eos ad bonoz puatom & p'p'com de tra no p'cessint' cont' ipos d'nos
tamq' consenctes malo hmod' monice p'missa p'cedat'. **¶ Contra**
eos qui saclegum in ecclia committit non verentur. Item cu mag
nu sit scandalu & pleriq; laicos qui sc' d'ic' snt infesta similia committit
existat q' p'p'mu m'etimid' q' d'ia in ecclia saclegu committit no bene
Statuimus ut ecclia ut canonica maene manus violentas in d'ia
eccliam suam ut alia aut eccasice p'p'm' spoliare ut violentia in e
munitate committens ut bona coz seculari iudico occupare ut ad aliquod
hoz consiliu seu auxiliu ut opam dano p' hmod' m'etione m'etionia
p' omis ecclias & capellas cuius & d'ic' nre excaus' m'acet'. Et ad de hno
consuet' p' euidentia fca ut famam publicam ut iuramentu m'urta
ut dampna passi si fuit p'p'na fide digna ut p' fidem testiu summe fa
ciendum p' ordinaut' moneat' ut infra septem dies a tempe m'etiois fco
de p'fecto p'ecato satisfaciat' competent' Alioqn a nobis excaus' excaus'
qua ferim' in hno septis Ex aut' p' omis ecclias ut supra d'm' e' publice m'
act'. **¶** Si infra quidem dies no satisfecerit' extime deniaet' campame
pulsatis & candelis extimatis singul' dieb; duos & festinus q' si p' am' t'
hmod' excaus' p'p'at' extime omib; beneficiis eccasice si que huerit' ipso
fco sit puatus & illi ad quos spectat' ipoz b'nficia collaas ea conse
rant' infra mensem Alioqn p' supiora extime conferant' & nichiloq' sit
in alio ad aliqua alia consequenda **¶ Contra etiam qui octoe**
alicuius questionis etiam captiuant. Item si ecclia d'ia octoe
auxiliu ut opam adhibuerit' Statuimus ut cam amittat' ipso fco & exca
tus publice ut de aliis captiuatoib; p'missa est m'acet' Et si m'f'

W.

On dies libationis ipsius captivi non parantur ac infra alios quidecun dies
 lesio nobis et eccie non satisfecerit extinet omnia beneficia ecclesiastica si que
 sunt sit ipse factus punitus et maleficus in perpetuum ad aliquod beneficium conferri
 Et si ille ad quem collatio beneficiorum pertinet de eis non ordinavit et alius
 confendo Collatio et ordinatio eorundem ad primum superiorem sit ipse factus duo
 lura Si vero beneficium non fuerit sit maleficus in perpetuum ad aliquod beneficium
 Preterea omnia loca ad quem huiusmodi factus pervenit et ibi bibit come
 dunt aut punitur sit ipse factus maleficus eo modo sicut de laico capti
 uatoribus dicitur est pmissum. **¶ Item dicitur quod mulieres vel
 occidunt clericos** Item Statutum ut clericus occidens vel mutilans et
 ad utrum usque ad mortem captivum detinens sit ipse factus ab omnibus beneficiis
 ecclesiasticis huiusmodi et a parte huiusmodi destitutus et excommunicatus in omnibus eccie ut supra
 Item et mulier locum ad quem venit et ubi bibit comedit aut punitur
 sicut superius dicitur est superius ipse factus ecclesiasticus maleficus Et nichilominus ad
 alias penas per nos aut per Solomonem sicut apud fuit procedit. **¶ De
 litigantibus super una prebenda in alia ecclesia.** Item cum plures con
 tingat quod vacante prebenda in aliqua alia civitate vel loco Colomen in
 qua duo vel plures ante sedis apostolice vel legationis suorum aut quos alia
 civitate suo se afferunt hinc et per executores suos seu quoscunque alios peti
 rant in iura in possessionem corporalem prebende ipsius cuius in possessione occam
 de huiusmodi prebenda contentiones bona res et iura ipsius eccie tam infra
 civitate quam extra indifferenter rapiunt et inbadunt seu per seculari iudi
 cum occupant vel arrestant penant fines excommunicationis in certis personis de
 capto suspens. In capitulo nichilominus et sine executionibus fulminari facientes
 pro quod in rebus et personis tam spiritualibus quam temporalibus eccie non modicum detri
 mentum sustinent et iacturam Statutum ut cum in alia ecclesia casus huiusmodi e
 merferent. Decimus et capitulum huiusmodi eccie ante huiusmodi constitutionis sibi faciunt
 lras et instrumenta quibus sit contentiones uti voluerit per iure suo hinc inde
 a partibus exhiberi et convocari capto et partibus qui presentes fuerint et hinc comode
 poterit per eos locat ad hoc impetret qui iuri fuerint expedire. huiusmodi quod
 et discordia decidit et eorum discussionem seu sine stetur et inviolabiliter ob
 servet. Et si capitulum et partes pro difficultatem iuris vel alia causa legitime
 questione huiusmodi decidit non poterit nec decidit cum eandem ad curiam domini ipse
 decidendam transmittat. Prefigentes partibus terminum competere quo se con
 spou ipse presentent ad omnia sua munimenter et damment iustam recepte
 causa vero et questione huiusmodi durante medietate fructus prebende vacante
 et cedat in usus eccie et reliqua per alicuius persone ratione que deserviat
 in ordine quo definiti prebenda requisierit deputet. Et si qua pau
 periam per se in curia fuerit et in ea evenerit fructus eiusdem prebende de
 mandato domini ipse capto punito cessante ratione qualis ministrant. Si
 vero pau lras suas copiam face et hoc statutum contrariet subire venie
 rit et de sua potentia vel malicia confisa bona eccie inuade ac rapere te
 me et inuenit dei timore postposito presumptet contra ipsam partem capto
 contra raptoem bonorum eccie ut superius est procedit. Statutum eadem ut hoc

non solum ad facta huiusmodi negotia si etiam ad p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a a t[em]p[or]e elc[er]o
m[er]e extendit. **¶ De aliquo clericis factis vel excommunicatis aut usurariis
assistat vel eos defendat.** Item ad salus p[er]one statuit tam in iure
canonico q[uam] civili et coheretio[n]e m[er]e ordinari p[ro]p[ri]as cont[ra] iniurias etiam
et ecclesiasticas p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as modis et aliis q[ui] ad hoc dicitur expedire p[ro]
videtur p[ro]cedendum Statuit et p[ro]p[ri]as quibuscu[m]q[ue] qui manus in clericos
aut religiosos mittit ut al[ia] spoliant et capiunt aut in aliquo sup[er]dicat
modis al[ia] excessum cont[ra] ecc[lesi]as al[ia] ecclesiasticas p[ro]p[ri]as excessum seu s[er]mo
excommunicationis susp[en]sionis aut interdicti aut aliis p[er]one supradictis se involunt[er] etiam si
in dignitate constituta sine al[ia] etiam advocati consilio ut auxilio in ap[osto]lico
ut occulto no[n] assistant. Et qui cont[ra]venit ubi ut f[er]o s[er]m[on]em excommunicationis quod
in eo f[er]o in h[uius] s[er]m[on]e manent ip[s]o f[er]o et exco[m]m[un]icatio[n]e qui de f[er]o cont[ra]ta
fuerit et confessi usq[ue] ad satisfactio[n]em condignam n[on] accit[ur] et si publice p[ro]p[ri]as
p[ro] h[uius] p[ro]p[ri]as in iudicio postulad[ur] exco[m]m[un]icatio[n]e defendend[um]. Et monita ab eor[um]
ordinariis non desistant exco[m]m[un]icatio[n]e tamq[ua]m illi quor[um] excessus al[ia] iniurias
mittit defende[n]t n[on] accit[ur]. Et al[ia] eor[um] cont[ra] eos si opus fuit p[ro]cedat. Item sta
tuim[us] fieri de h[uius] qui usurariis manifeste assistunt p[ro] p[ro]xima ut defen
dunt eosdem. **¶ De etia[m] capellam nobilium exco[m]m[un]icatio[n]e ad ip[s]os ult[er]
mensis p[er]maneat.** Item Statuim[us] ut etia[m] capellam d[omi]norum s[er]vorum al[ia]
nobilib[us] ut aliar[um] p[ro]p[ri]as qui fuerit p[ro]p[ri]as aliqua p[ro]p[ri]as excessum s[er]m[on]em ex
communicationis inmodum d[omi]norum suis in h[uius]modi b[er]n[ard]o consilio ut auxilio ubi aut f[er]o
impendant. Alioq[ue] se nonne eandem exco[m]m[un]icatio[n]em involutos p[ro]p[ri]as ip[s]os d[omi]norum
modis quib[us] poterit inducant ut de eis p[ro] quib[us] exco[m]m[un]icatio[n]e constit[ur] satisfactio[n]e
et ad reconciliatio[n]em s[er]v[er]e m[er]ito etia[m] revertant[ur] q[uod] si infra mensem eosdem d[omi]norum
suis ad hoc inducere neque[n]t exco[m]m[un]icatio[n]e om[n]ino recedant ab eisdem nec eis commu
nicent. Alioq[ue] ip[s]os clericos seu capellanos qui ult[er] id ad d[omi]norum p[er]manere et eis
quicquid maior exco[m]m[un]icatio[n]e in h[uius] s[er]v[er]e laici inmodum et p[ro]p[ri]as eos p[ro]
locor[um] ordinariis exco[m]m[un]icatio[n]e publice n[on] accit[ur]. In qua exco[m]m[un]icatio[n]e si p[ro] duos menses con
tinuat[ur] p[ro]durant a a d[omi]norum suis no[n] recessit. Et tunc ip[s]o f[er]o om[n]ib[us] b[er]n[ard]o
ecclesiasticis cu[m] cura al[ia] sine cura que h[uius] sine p[ro]p[ri]as et eadem b[er]n[ard]o p[ro]p[ri]as
ad quor[um] collectio[n]em p[er]tinent al[ia] p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as infra mensem p[ro]vident[ur].
Alioq[ue] exco[m]m[un]icatio[n]e p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as confiant[ur] et nichiloq[ue] sine m[er]ito ad alia
b[er]n[ard]o obtinent[ur]. **¶ Cont[ra] eos qui s[er]m[on]em canonico dampnabili dilipendit. Sili
pendit.** Item ad nonnulli s[er]m[on]em exco[m]m[un]icatio[n]e dampnabili dilipendit. Statuit
ut quicq[ue] exco[m]m[un]icatio[n]e et in p[ro]p[ri]as sua d[omi]n[us] p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as in ip[s]a exco[m]m[un]icatio[n]e p[ro]p[ri]as
ut et de hoc fides f[er]a fuit p[ro]p[ri]as exco[m]m[un]icatio[n]e quas suffice[n]t voluim[us] in hac p[ro]p[ri]as
si fuit ordinari[us] et al[ia] p[ro]p[ri]as fidem suffice[n]t. Si h[uius]modi fuit nobilis vel
alius h[uius]modi etiam ut dicitur illa t[er]ra ut dicitur p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as supra hoc re
quisit[ur] ab exco[m]m[un]icatio[n]e ut actio ecclesiastica sine difficultate supponat[ur] iudicio. Et
si fuit aliquis sine nobilis d[omi]norum ep[iscop]alis sine iudex in cui[us] d[omi]norum exco[m]m[un]icatio[n]e p[ro]
mansit seu d[omi]norum h[uius]modi moneat[ur] p[ro]p[ri]as ordinari[us] ip[s]os ut compellat
ip[s]um exco[m]m[un]icatio[n]e redire ad s[er]v[er]e m[er]ito d[omi]norum etia[m] Alioq[ue] idem d[omi]norum sine iudex
p[ro]p[ri]as ordinari[us] exco[m]m[un]icatio[n]e s[er]m[on]em p[ro]p[ri]as. **¶ Processus de eodem.**
It[em] ip[s]os exco[m]m[un]icatio[n]e ad p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as in s[er]m[on]e accusent[ur] tamq[ua]m clauis etia[m]

concomitantes & satisfactio compellantur. adhibito etiam si opus fuit iuramento
 brevis secularis **¶ De prelati & quolibet ecclesie persone ad obser-**
uacionem istius statuti tenentur. Quia no omibz p statuta h
 pacna sollicitudine intendim puidi ut qz quos pariter ecclesie & ecclesiastic
 psonis & pacna tunc pene formidine cohibeam a pacis **¶ Decernim** &
 mandam sub pena excoacione ut statuta ipa ab omnibz tam ecclesiastic
 secularibz psonis inuolabiliter obseruent **Statuentes** de placit & ad pacem
 ipa decem capla capla & singli de capla decem vancat rcores ecclesie &
 capellus necno & vicarij & omne cetera **¶ Cuius** & dioc colomen ad conseruacionem
 suam p dcaz soli excoacionis suspensio & m dcaz & ad eaz excoacionem quibzcuqz &
 quocunqz opus fuit & alijs fce fcaz p dcaz comiti conuigat in aut
 aut dioc colomen omi fraude & dolo penes excoas fideliter teneant **¶ Si**
 quis aut placus in hinc remissus inuentus fuit ex pte eccle ul psonis inu
 am at dampnu passu tunc requisitus ad excoacionem pmissas put in suprad
 continet p se ul aliu pcedi neglexerit suam suspensio ipa omissione incur
 rat quam suspensio si p octo dies in negligentia p dcaz sustinuit exco
 excoacione suam a nob latam in hinc sepas **¶ Et nichilomin** cont cu ad ulio
 ra p nos de consilio capli & pors colomen pcedat. **¶ Cont dcaz in**
excoacionibz suam remissio & suam ipas modo debito no suantes.

Item ebdomedan in eccle conuentionalibz plbi rcores seu pmissores pro
 ctualiu ecclesie & capellaz **¶ Cuius** & dioc colon qui in suis eccle seu capell
 illos qui ex aliqmbz caus de quibz supradm e excoacionem in dcaz inuolunt
 ut fime ut supradm e excoacia inuolunt dcaz omiserint ipa omisioe
 se faciant excoacione suam in hinc sepas a nobis latam inesse & pormit de
 scioe p dcaz formidat si dms se in gessit se ligat ita ut nisi ceteri fact
 ficatione sibi p pormit monicoe pmissa a suis ordinarijs puenit bnficio q
 hnt & illa alio psonis y dcaz p eos ad quoz spectat collaco conferant
¶ Si quis aut sacerdos in loco p dcaz captiuitatem eccle ul p dcaz eccle ul ec
 desias p psonis ul p dcaz aliam aliaz eaz p dcaz in medio celebrantur &
 se irregularit incontinenti si no desinat ac infra quidecim dies no satisfac
 nob & eccle excoas ipa fco in dcaz excoacione suam qua in hinc p dcaz
 firmi in hinc sepas in qua excoacione si p quidecim dies contiaet p dcaz negd
 gno satisfactio excoas se ipa fco omibz bnficis ecclesiastic que h dcaz **¶ Et**
 si illi ad quos bnficaz hinc collaco p dcaz ea alio psonis no contulme
 infra mensem ad p dcaz supioe dcaz **¶ Et** bnficaz sacdo no huerit
 hinc sit post p dcaz mabilis impetud ad aliquod obtinend. **¶ De pcep**
to fce factu statim cessent a dms ne p ignorancia possit excoas.

Item no aliquis placus **¶ Ad dcaz** p dcaz decem capla & dcaz a
 noi eccle ul capelle p crissam ignorat ad q fuaconibz suam p dcaz se ha
 leat excoas ad diffiale sit singulari dcaz singlas annibz malecare
 dcaz eccle ul p dcaz eccle ul ecclesiastic psonis aut aliud quodcuqz fce factu
 p dcaz quod loca aliqua contiaet ee in dcaz sicut supioe e expssid **¶ Statim**
 ut placit **¶ Ad dcaz** ipa decem & rcores seu vicarij q ato captiuitas uel
 p dcaz eccle aut aliud fce factu de quibz e supradm ad eaz notat uel

